

NOVI SLOV. ŠTAJERC

IZ NARODA ZA NAROD.

„Novi Slovenski Štajerc“ izhaja vsakega 10., 20. in 30. v mesecu. — Naročnina za celo leto 2 K, za pol leta 1 K, za četrť leta 50 vin; plačuje se naprej. — Posamezna šteć 6 v. Oznanila po dogovoru. Denar in reklamacije se pošiljajo na: Upravništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani. Dopisi pa na: Uredništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani.

Ob koncu drugega leta.

Ko smo začeli drugi letnik »Novega Slovenskega Štajerca«, klicali smo sebi in vsem spoštovanim bralcem: »Kvišku srea!« Ne obupavati, ne tarnati, ampak imeti vero in zaupanje, da bo boljše, da mora biti boljše. Sklepamo sedaj drugo leto in z mirno vestjo prepuščamo sodbo o našem listu našim prijateljem pa tudi našim nasprotnikom!

»Novi Slov. Štajerc« je ostal zvest svojim načelom, ostal je zvest svojim obljubam. Izvršil je spet mnogo; če ni vsega, kar so nekteri od njega pričakovali, to ni njegova krivda.

Kaj smo delali?

Neprenehoma je »Novi Slov. Štajerc« klical v spomin, da smo Slovenci, da smo narod, ki ima po božjih in človeških postavah dolžnost in pravico, da goji svoj materni jezik in ga spoštuje ter ljubi.

Toda naš narod ima mnogo nasprotnikov, očitih in skrivnih. Ima žalibog tudi precej zaničevanja vrednih odpadnikov. In kakor so bili za časa turških vojsk najhujši ravno tisti turški roparski vojaki, katere so kot mlade dečke ugrabili v naših krajinah roparski Turki, tako so še dandanes najhujši ravno taki narodni odpadniki: nemškutarji. Odšli so navadno iz kmetov v mesta, a tukaj so pozabili na pošteno svojo kmetisko mater, pozabili na svoje pokolenje in začeli so se sramovati lastnega materinskega jezika, da začeli so ga sovražiti in teptati!

Neznačajno, ostudno delo takih ljudi smo brez usmiljenja obsodili, zasledovali smo njihove nakane in nepoštene njihove načrte, da smo lahko neprenehoma svarili pred temi volkovi v ovčjih oblekah. In ne moremo se vzdržati tudi pri tej priliki, da ne bi svarili. Rojaki, ti odpadniki ne spoštujejo svojega prejšnjega stanu, ne spoštujejo jezika svojih prednikov in zapustili so vsaj v sreću većinoma tudi našo vero, oni vam prihajajo vedno s sladkimi, priliznjenimi besedami, toda verjamite nam, oni vam dajejo le strup! Le spoznavajte jih sami natanko in videli boste, da vam govorimo resnico!

Žalostno pa je bilo posebej letos med nami samimi. Malo nas je, pa se še delimo in cepimo, a kar je najhujše: blatijo se in opravljajo slovenski bratje sami med seboj.

Hudo nas boli ta boj, ki bi bil pri obeh strankah veliko bolj na mestu proti skupnemu nasprotniku, kateri nam še vedno povsod krati naše pravice. Zato smo tudi vedno in vedno povdarjali: korist in blagor našega kmetkega ljudstva, našega naroda zahteva, da delujemo skupno, da pustimo na stran marsikteri nepotrební prepír in osebno sramotenje. Odločno smo grajali vse bodisi pri tej ali oni stranki, kjer se nam je zdela po poštenem, nepristranskem presojevanju graja potrebna.

Pa to ni vse naše delo! Človek se mora vedno učiti, mora vedno napredovati. Svesti smo si bili popolnoma resničnosti tega, zato smo skušali skozi celo leto poučiti naše bralce o politiki, posebej o naši slovenski, skušali smo povedati večkrat, kje in kako mora tirjati in se posluževati Slovenec svojih pravic, katere ima kot avstrijski državlján.

Mnogo prostora smo posvetili tudi gospodarskemu pouku. Resnica je, da živi sedaj na isti zemlji dvakrat, trikrat več ljudi, kakor nekđaj, da je zemlja izsesana, da je treba torej umnega gospodarstva, ako se človek hoće pošteno preživeti in poleg plačevati obilne davke. Le želeći je, da se naši kmetovalci res vsega poprimajo, kajti vse, kar nasvetujemo, že v drugih krajih umni, napredni kmetovalci imajo in se tega držijo. Storimo tudi mi tako!

Prav mnogo se človek lahko uči tudi iz nesreće svojega bližnjega. Prinašali smo zato novice in marsikteri bralec je lahko vzkliknil pri raznih prilikah: »Ljubo doma, kdor ga ima!«

Končno pa smo prinašali tudi skozi celo leto nekaj šaljivega in zabavnega. Većkrat si utrujen po težavnem delu; zelo resno je naše življenje. Zato si pa človek želi tudi nekaj zabavnega in veselega, da pozabi vsaj za nekaj trenutkov v sladkem smehu na svoje križe in težave.

Kako smo delali?

Naše delo pa ni bilo samo obsežno, bilo je tudi pošteno. Le kar nam je narekovala čista ljubezen do našega naroda, do našega slovenskega ljudstva, smo tudi pisali. Sovraštva, osebne srovaštva in obrekovanja noćemo gojiti. Samozavestno smo razvili našo slovensko zastavo ter šli ž njo v boj za naše pravice, posebej za pravice kmetkega stanu. Odločno povdarjamo: mi ne zasramujemo tujega, toda odločno zahte-

vamo, da spoštuje tudi naš nasprotnik to, kar ljubimo in gojimo ter spoštujemo mi. Tlačiti ne damo našega slovenskega naroda, zasmehovati ne pustimo nikdar priprostega našega ljudstva.

Odkrito in prostodušno izjavljamo: Resničen, pošten rodoljub ne more biti naš nasprotnik. Kdor ve, kaj se pravi sveto služiti domovini sveti, ta nas razume.

Uredništvo »Nov. Slov. Štajerca«.

Nedopustno ravnanje pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ptuj.

Odkar so se začela gibati društva in občine tudi v ptujem okraju ter zahtevati jezikovno enakopravnost, skušajo se nemški nepotrebni gospodje pri okr. glavarstvu vzdržati na svojih mestih na naravnost nedopusten način, ker vidijo, da morajo sicer zapustiti dobre uradniške mize pri toli sovražnih Slovencih. Skoro vsako stranko, ki jim pošlje njihov nemški dopis nazaj, pozovejo na »uradni dan« v Ptuj ter jo tam obdelavajo in sestavijo odgovor.

To je za slovenske stranke, posebej za slovenske župane neopravičljiva zamuda časa in potrata denarja. Mi tega kratkomalo ne bomo trpeli. Znano nam je že par takih slučajev.

Pozivljamo slovenske kmetske rojake, naj brezpogojno vračajo vse nemške dopise, pa tudi vse one, ki niso v pravilni slovenščini! Če se vam bodo delale sitnosti, če vas bodo klicali na »uradni dan« v Ptuj samo radi tega, potem pa pišite takoj na uredništvo »Nov. Slov. Štajerca« v Ljubljano natanko vsak slučaj, povejte, kako se je zgodilo in pri katerem uradniku. Mi smo že več kakor siti takih nedopustnih dejanj in priskrbeli bomo zanesljivo, da se takim nezmožnim nemškim petelinom potlači greben. Če ne znajo dobro govoriti in pisati slovenski, naj se poberejo drugam ker ne spadajo kot uradniki v naš slovenski okraj. Vsako leto si stavimo eno nalogo, ki jo natančneje zasledujemo, letos bomo posebej začeli pometati po naših spodnještajerskih nemških glavarstvih, da bo konec enkrat ošabnosti nemških pisarjev in uradnikov, da bomo dosegli naše pravice, da bodo ti ljudje enkrat vedeli, da so za ljudstvo tukaj in ne za nemškutarsko propagando. Rojaki, podpirajte nas!

Kratka zgodovina slovenskega naroda.

(Pavel Poljanec.)

(Dalje).

Značaj ljudstva po tridesetletni vojski. Vraže.

Ljudstvo je bilo zbegano še poprej zaradi turških vojsk, kmetskih puntov in verskih homatij. Tridesetletna vojska je še povečala surovost in poživljenost ljudstva, ki je v tej dobi celo ubožalo. Ob cestah je prežalo povsod polno roparjev, pred katerimi ni bilo nič varnega. Saj so celo celovski meščani stopili med roparje. Razne nevolje so razsajale, kakor kuga, lakota kobilce, slabe letine, povodnji itd., kar je vse jemalo ljudstvu veselje do dela. Niti država niti cerkev nista mogli braniti neizobraženega, v vražah in v praznovanju živčnega ljudstva.

Silno se je razširila vera v čarovnice. Sicer nahajamo precej poročil o tej prazni veri že iz prejšnjih dob in niti protestantje se ji niso ustavljali. Zdaj pa je začela tudi katoliška cerkev mnogo kruteje in silneje proganjati takozvane čarovnice, one ženske, o katerih je kdo sumil, da so v zvezi s hudičem, ki neki delajo točo in nevihto in pošiljajo bolezni med ljudi in živino. To vero so sprejeli »učenjaki« in cerkev. Treba je bilo kako neljubo žensko naznaniti kot čarovnico, takoj so jo prijeli, vlekli pred sodnika, kjer so jo mučili in nazadnje sežgali na grmadi. Na sto tisoče žen so obsodili na ta način in jih sežgali, med njimi na tisoče na Slovenskem, o čemur imamo ohranjenih mnogo listin.

Turški boji po letu 1550.

Pot na Slovensko je bila Turkom vedno odprta. Hrvatje in Graničarji je niso mogli braniti. Na srečo so imeli Slovenci dobre poveljnike, posebno Ivana Lenkoviča in Herbarta Turjaškega. Turjaški je pobil in razgal mnogo turških tolpa in je planil celo v Bosno, kjer je vračal Turkom stari dolg s požiganjem in ropanjem. Pred tem junakom so trepetali Turki nad 20 let. Leta 1775. so ga premagali in ubili pri Budački. Takoj se je čutilo, da ni več slavnega generala, ker že prihodnje leto (1576) je divjalo po Kranjskem, Štajerskem in Hrvatskem nad 50 turških druhal.

Zdaj se je ustanovila (1578) nova trdnjava proti Turkom, *Karlovec*.

L. 1566. se je proslavil hrvatski ban Nikolaj Zrinjski, ki je potolkel prednje čete velikanske vojske sultana Sulejmana in ki je zadržal z majhno četico vso turško vojsko pri trdnjavi Sigetu skoro 6 tednov. Dal je sicer svoje življenje in žrtvoval peščico svojih junakov, Turki pa so zgubili okoli 20.000 mož, dobili pa — kup kamenja na mestu prejšnje sigetske trdnjave.

Leta 1593 je bila slavna bitka pri Sisku, ki živi še do danes v spominu slovenskega ljudstva v narodnih pesmih. Slovenci in Hrvatje so premagali pod poveljnikom Andrejem Turjaškim bosenskega paša Hasana in nagnali ostanke Turkov v Kolpo. Narodna pesem se še spominja tudi poveljnika Adama Ravbarja.

Odslej je pešala turška sila. Na Kranjsko niso silili več tako, pač pa še na Štajersko gor iz Ogrske, iz Kaniže ven. Leta 1605. so upepelili Ljutomer.

Za tridesetletne vojske so bili Turki precej mirni. Slaboten cesar je zakrivil mnogo zla, ker je Turkom dovoljeval vse, kar so hoteli. To je razkačilo hrvatske in ogrske velikaše, posebno zato, ker je cesar preziral hrvatsko in ogrsko ustavo. Zarotili so se zoper cesarja. Na čelu zarote je bil ban Peter Zrinjski, ki se mu je pridružil tudi štajerski deželni glavar Ivan Erazem Tatenbah. Zaroto pa je nekdo ovadil in cesar je prisilil zarotnike, da so se udali. Dne 30. aprila 1671 so obglavili Zrinjskega in Ivana Frankopana v Dunajskem Novem mestu, Tatenbaha pa nato v Gradcu. Njihova ogromna posestva je zaplenil cesar, mnoge gradove pa so oplenili nemški vojaki.

Obleganje Dunaja leta 1683.

Cesarska vlada je hotela Hrvatom in Ogrom vzeti samostalnost, odpraviti bana in ga namestiti z nemškim

generalom. Davke je pobirala brez dovoljenja deželne-ga zbora in pričeli so se novi nemiri.

Nezadovoljni narodi pa so se zvezali s tujimi močmi, s Francozi in Turki. In takrat se je napotil veliki vezir Kara Mustafa z ogromno vojsko (250.000 Turkov, pred Dunaj leta 1683.

Dunaj, »srce Avstrije« bi bil padel v turške roke kljub junaški obrambi, če bi ne bil prišel na pomoč poljski kralj Ivan Sobieski. Dne 12. kimovca 1683 so premagali po celodnevne divjem boju Turke in je zagnali v beg. Turki so pustili šatore in v njih neizmerno bogastva.

Odsihdob je bilo cesarstvo srečnejše v vojskah proti Turkom. Na srečo smo dobili tudi izvrstne vojvode, med njimi posebno Evgena Savojskega, da so nazadnje morali skleniti Turki s cesarjem mir (1699).

Turška sila se je prelomila in ni nikdar več postala nevarna.

Vsem narodom v Avstriji je odleglo, posebno pa Hrvatom in Slovencem, ki v turških vojskah niso trošili samo denarja, ampak žrtvovali tudi najboljšo svojo kri.

Splošno se je upalo, da so napočili narodom boljši srečnejši časi.

Domače novice.

Srečno in veselo novo leto želi „Novi Slovenski Štajerc“ vsem svojim naročnikom in prijateljem ter jih prosi, da mu ostanejo zvesti še tudi v novem letu. Ob enem se zahvaljuje vsem svojim sotrudnikom za njihovo požrtvovalnost v borbi za naše pravice in koristi. Bog plati pa tudi vsem njegovim odkritim in zahrbtnim nasprotnikom, ki so mu vse leto tako pridno stregli po življenju! Želimo, da biti vsaj v novem letu imeli za slovenskega trpina več poštenega in resničnega dejanja, pa manj — laži in hujskanja.

Ob koncu leta poravnava trgovec svoje račune z upniki. Gospodar in gospodinja izplačujeta svoje hlapce in dekle. Nikdo ne nosi rad svojih »grehov« v novo leto. Naročniki naši! Tudi mi moramo poravnati račun s tiskarno. Nismo pa bogatini, nimamo po hranilnicah naloženega zaklada, s katerim bi mogli vzdrževati izdajanje lista in tistega deliti **brezplačno**, kakor delajo to drugi. Obračamo se toraj tudi mi do Vas s prijazno prošnjo, da oni, ki naročnine za to leto še **niso** poravnali, store to vsaj **zdaj ob koncu leta**. Ne mislite, da si morda hočemo napraviti s svojim listom premoženje! Računajte sami. Naročnina znaša 2 K. Od tega pride na vsakega naročnika same poštnine 72 vin., ostane še 1 K 28 vin. za popir, tisk in poštne pristojbine skozi celo leto. Svojega dela in truda pa niti ne upoštevamo. Kje je tedaj dobiček? Že poštenost sama torej zahteva da naročniki izpolnijo svojo dolžnost.

Upravištvo »N. Sl. Štajerca«.

Kranjska kmetijska družba je dobila od poljedelskega ministra 6000 K podpore za izplačevanje tistim, ki so napravili pri svojih posestvih nove, umnemu gospodarstvu primerne hleve.

O dr. Benkoviču poročajo listi na podlagi izvedb, ki so se izrekle pri sodnji pod prisego, da se je gosp. dr. Benkovič vendar pogajal in razgovarjal na kolo-

dvoru v Zidanem mostu s hrastniškimi Nemci zaradi ožjih volitev. Odkrito žal nam je, da se je ognjevit borilec za slovenske narodne in gospodarske koristi v Brežicah sploh pogovarjal z zastopniki hrastniških narodnih odpadnikov. Ali nam mora strankarska strast narodno omadeževati najboljše in najdelavnejše može!

Zvišali bodo plače nadporočnikom, stotnikom in majorjem. To zvišanje zahteva vojno ministrstvo od delegacij. Mi smo mnenja, da so vsi oficirji brez izjeme plačani dovolj, da preveč, za svojo slabo naobrazbo in za svoje delo, to pa tembolj, ker živi milijone in milijone ljudi v slabem, bednem položaju. Naši poslanci naj bi se brez izjeme temu uprli; zagotavljamo jih, da je ves narod za njimi.

Dobrna pri Celju je rešena zadnjega izmed trojice žandarjev, ki so bili v vednem nasprotstvu s tamošnjim zavednim slovenskim prebivalstvom. Srečno pot! — Zopet kratenje naših pravic! Okrajno glavarstvo v Celju je razveljavilo sklep dobrnskega občinskega odbora, da občina uraduje samo slovenski. Pa ne bo šlo tako samooblastno in gladko, kakor si celjska nemška gospoda misli. Naučili bomo okrajno glavarstvo že postav in dolžnosti!

Kmetske občine celjskega okraja! V odgovor na na nestrpen sklep okrajnega glavarstva uradujte izključno slovenski. Iz rok slovenskega župana naj ne pride niti ena nemška rešitev. To je vaša državljanska pravica in tudi narodna dolžnost.

Za deželnozborske nadomestne volitve v celjski kmetski skupini je postavila »Narodna stranka« kot kandidata gosp. J o ž e f a Z d o l š e k a, posestnika v Ponikvi. Kakor se domneva, bo kandidat »Kmetske zveze« njen podnačelnik g. M l a k a r. Mi prosimo v imenu dostojnosti, naj se ne razvije tako surov in neotesan boj, poln neutemeljenega osebnega zasramovanja, kakor smo ga imeli ob državnoborskih volitvah. Tudi naj si stranke predočujejo, da bo treba zelo izvežbanih mož, kajti ni izključeno, da bodo morali Slovenci v Gradcu zopet poseči po zadnjem sredstvu — obstrukciji; pri tem pa ne zadostuje poštenost in dobra volja ampak treba je tudi parlamentarične izurjenosti.

Podružnice kmetijske družbe na Spodnještajerskem še vedno ne izrabljajo vseh ugodnosti, ki jih nudi družba, pa tudi sicer slišimo malo, da bi prirejale poučna predavanja. Sedaj v zimi je čas! Storite svojo dolžnost, služite svojemu namenu! Ne samo ustanavljati in se dati voliti v predsedništvo in odbor, ampak tudi pošteno se truditi za napredek v vseh panogah kmetijstva se mora vsak predsednik in odbornik!

Odkup novoletnih vošil. Gospa Terezina Svetčeva, soproga prvomestnikovega namestnika »Družbe sv. Cirila in Metoda« je nabrala kot odkup za novoletna vošila od litijskih rodoljubov in rodoljubkinj lepo svoto 53 K, ter jo poslala družbi sv. Cirila in Metoda. Slava ji! — Ali bi se ne dalo tako odkupovanje povsod vpe-ljati? Rodoljubi, posnemajte vrlo gospo Svetčevo po vsej domovini! Kako znaten dar bi bil odkup novoletnih vošil šolski družbi! — Nemci so uže davno pričeli z odkupom novoletnih vošil podpirati svoja, našemu narodu sovražna društva. Mi seveda posnemamo radi ptujce v tem, kar nam škoduje, da bi pa posne-

mali njih gorečnost v narodnem borenju, za to smo dostikrat mlačni ali celo mrzli.

Nagodba z Ogrsko je sklenjena; za deset let imamo spet pravico, da prispevamo mi dve petini, Ogri pa eno tretjino za skupne državne potrebščine!! Poleg tega še imajo Ogri razne druge gospodarske in državnopravne ugodnosti. Vse to se je zgodilo, ker nočejo pustiti Madžarov tja, kamor sami silijo: v gospodarski propad, da potem spoznajo svojo nadutost in slabost.

Nova avstrijska bojna ladja, »Ferdinad Maks« imenovana, je dogotovljena in ž njo dobi avstrijska bojna mornarica najmočnejšo avstrijsko bojno ladjo. Mornarjev bo imela 730.

Čuden slučaj. V Dogošah pri Mariboru sta umrla zakonska Čirič tekom ene ure. Pred tremi leti sta obhajala zlato poroko.

Sprememba občinskega volilnega reda za Štajersko je od cesarja potrjena. Od sedaj naprej se bo torej tudi pri občinskih volitvah volilo tajno z listki. Prepričani smo, da bo vsled tega marsikateri nemškutar frknil iz občinskega odbora.

Podražil se je petrolej za 50 h pri 100 kg. Tudi špirit je dražji. No, pa naj petrolejski baroni to smrdljivo pijejo, če je nočejo za pošteno ceno prodajati.

Imenitno brani naše narodne pravice v Slovenskih goricah župan občine Župetinci g. I. Potočnik. Zavrača enostavno vse nemške dopise in z zasmehom prezira vsako pretenje s kaznijo od strani glavarstva v Mariboru, ker dobro ve, da ni zakrivil ničesar, a za svoje pravice se sme vedno potegovati. Može, širom slovenske štajerske zemlje, posnemajte ga!

„Kmetovalec“, kmetijski strokovni list, glasilo kranjske c. kr. kmetijske družbe, začne z novim letom svoj 25. letnik pod enim in istim urednikom, gosp. G. Pircem. Iz prepričanja trdimo, da je »Kmetovalec« najboljši slovenski kmetijski strokovni list, zato ga svojim bralcem toplo priporočamo. Vsak bo našel v njem nekaj za umno kmetijstvo. Posebej pa dobi vsak naročnik strokovnjaški odgovor na razna gospodarska vprašanja.

Nesreča. Ko so 14. t. m. na kolodvoru v Središču polagali tračnice, zleti žebelj uslužbencu Juriju Krištofiču s silo v glavo in ga pri očesu močno rani, da so ga morali odpeljati takoj v ptujsko bolnišnico. Revez najbrž oslepi.

Solo in „šnops“ vse v en koš, to je namen »Štajercijanskih« vodij. Da, naš dični pek Ornig, ki ima navadno najslabše zemlje, izposloval je za slovenske ljudske šole dične oglede. Jeden je Slavič, ki prodaja okrog nemškutarijo in ponuja svojo zaležano kramrsko robo, drugi pa je Strašil, ki s svojimi žganjarskimi beznicami širi največ nesreče in gorja med revno ljudstvo, tretji je plavokrvni pl. Plachky, ki bi rad vse Slovenstvo vtopil v umazanem črnilniku svoje pisarne, pa vendar ne odklanja tožb slovenskih kmetov.

Rojaki, kmetje! Take ljudi je spravil za šolske oglede Vam sedajni nemški okrajni zastop. Slovenskih veljavnih mož, slovenskih izobraženih kmetov ni hotel imenovati, akoravno razumejo več o šolstvu in njegovih potrebah, kakor ptujski kramarji, žganjarji in modrokrvni, lačni nemški advokati. Ali ni to teptanje Vaših pravic?

Prve ali zadnje igre dobiček Družbi sv. Cirila in Metoda. Prav zimski čas s svojimi dolgimi večeri vabi marsikoga k zabavni igri, ki naj mu nadomešča razvedrilo v naravi. Tarokisti, doministi, kegljanci in drugi igralci, ob vsaki priliki vsaj en krožec za Slovenstvo!

Kako pospeševati družbo sv. Cirila in Metoda? Razni rodoljubi stavijo razne nasvete. Služil naj bi kinematograf, tudi nepraktičnega odkrivanja se moremo moške odkrižati, ako plačamo naši družbi letno 2 K; priporočajo se družbini avtomati, narodni znaki mesto plesnih kotilijonov itd. Družba sv. Cirila in Metoda pozdravlja z veseljem vsak praktični nasvet, po katerem bi se moglo podpreti blagajnico in po njej koristiti Slovenstvu. Na dnevnem redu so sedaj: oglednice, narodni kolek, računski listki, družbine sprejemnice in drugo družbino blago, ki je izkazuje koledar za l. 1908 na str. 163—167.

Obsojena sta bila pred mariborskim okrožnim sodiščem fanta Korošak in Rožman iz Berkovec pri Ljutomeru, ker sta položila ponoči črez cesto za šalo veliko bruno tako, da bi se bližajoči avtomobil gotovo ponesrečil. Avtomobilov lastnik Kleinoschegg je nevarnost opazil in vložil tožbo. Fanta sta dobila eden šest, drugi celo osem mesecev ječe. Ne delajte neprimernih, nevarnih šal! Posebno svarimo pred takim početjem sedaj, ko se bliža postni čas in se zgodi dosti takih neprimernih, nevarnih šal.

5 let težke ječe je dobil viničar Stergar iz Mestnega vrha pri Ptuj, ker je zažgal bližnjo Vrablovo hišo iz jeze nad svojo ženo, o kateri je mislil, da je pobegnila pred njim k Vrablovim. Menda se bo mož v petih letih spametoval, da je bolje živeti mirno in pošteno-krščansko, kakor pa delati nesrečo samemu sebi in drugim.

V Mozirju deluje Čitalnica prav dobro in bo otvorila tudi kmalu ljudsko knjižnico. Posebno vztrajna je knjižničarka gdč. učiteljica T. Ježovnik. Da bi imela pri naših narodnih društvih mnogo vrstnic!

Kaplan Cepuder na Bledu na Kranjskem je prestopil k protestantski veri, ker se je zagledal v neko Švedinjo, s katero se je sedaj tudi oženil. Postane slovenski pastor. Mož pač menda ni šel iz prepričanja v bogoslovje. Ne silimo nikogar v kak poklic, kjer dotični ni zmožen spolnjevati svojih dolžnosti.

Politično društvo „Pozor“ v Ptuj izvolilo si je na rednem občnem zboru v četrtek, dne 19. decembra 1907 v »Narodnem domu« v Ptuj sledeči odbor: 1. g. Dragotin Zupančič, predsednik; 2. g. dr. Anton Brumen, podpredsednik; 3. g. Jos. Slavinec, tajnik; 4. gosp. Jos. Zelenik, blagajnik; 5. gosp. dr. Fr. Jurtela, odbornik; 6. č. g. o. Lenart Vaupotič, odbornik; 7. g. Miha Brenčič st., odbornik in namestnikom: gg. Fr. Mahorič, župnik, Al. Šuta in Aleks. Pinterič.

Z nožem proti svojemu nasprotniku na shodu v Grižah je šel po končanem shodu 18letni Marko Peško ter zelo nevarno ranil svojega političnega nasprotnika. Sram naj bo vsakega takega fantalina, ki rabi nož proti svojemu bližnjemu. Upamo, da ga ni človeka ne v eni ne v drugi stranki, kateri bi take surovosti ne obsojal!

Društvo slovenskih profesorjev si je izvolilo štajerskega rojaka g. dr. J. Žmavca svojim predsednikom. Društveni tajnik je občeznani g. dr. Fr. Ilešič, blagajnik

pa prof. Vajda. Mnogo uspeha v borbi za narodno in stanovsko korist!

Brez znanja slovenščine ni nič na Spodnještajerskem, kjer smo skoro sami Slovenci. To so uvideli tudi uradniki v Gradcu in zato začno prirejati tečaje, kjer se bodo učili slovenski. Vidite, spoštovani rojaki, tudi nemškega uradnika lahko prisilite, da zapusti naše kraje ali pa se nauči našega materinskega jezika! Treba je le odločno, brez strahu, pa vendar nikdar neprimerno in surovo zahtevati svoje pravice. Pa nam ne bo dovolj, če bo znal eden ali drugi možakar par besedij. Popolnoma, kakor izobražen Slovenec, mora znati govoriti in pisati naš jezik, posebej pa še mora poznati težnje naših ljudi, njihovo trpljenje in njihove težave. Ker pa tega navadno nemški meščanski gospodje ne poznajo in torej nimajo srca za naše ljudstvo, zahtevamo mi pred vsem na slovensko zemljo slovenske domače uradnike! Storite, rojaki, povsod na shodih to tudi v v svojo korist, uradujte povsod samo slovenski!

Dopisi.

Iz Središča. V nedeljo 15. decembra je priredilo »Zgodovinsko društvo v Mariboru« pri nas predavanje o rimski naselbini pri Središču. Ker bo stvar zanimala gotovo tudi širše kroge, jo hočem v kratkem navesti.

Ljudstvo pripoveduje, da je na Cirkovcah pri Središču stala nekdanja cerkev sv. Jerneja, ki jo je izpodkopala deroča Drava, nekateri pa mislijo, da so jo podrli Turki l. 1479. To je napotilo »Zgodovinsko društvo«, da je začelo pred enim mesecem tamkaj kopati; hotelo je najti temelje srednjeveške cerkve. A že prvi dan so se prepričali, da niso trčili na cerkveno zidovje, ampak na temeljni zid rimskega poslopja, rimske vile. V tem jih ni prepričalo samo dejstvo, da je opeka rimska, dolga po 60 cm., ampak našli so celo dobro ohranjen tlak in pod njim cevi, priprave za centralno kurjavo, tako imenovani hypokanst. Vse je tako trdno in močno zidano, da lahko služi našim zidarjem za vzgled.

Komaj so začeli kopati, so zadeli na mrliče v velikem številu; bili pa so brez vseh dodatkov, na pr. orožja in so ležali vse vprek, v različni smeri; nekaj pa jih je ležalo lepo v vrstah, obrnjeni proti vzhodu. Le pri nekaterih so našli obročke (olepočnice) iz bronca in v enem slučaju iz železa v podobi S upognjene; znamenje, da so mrličji — Slovani, torej iz poznejše dobe.

Z gotovostjo se da sklepati, da je bila tukaj utrjena rimska naselbina ob dravskem mostu, čez katero je peljala velika rimska cesta od Ormoža v Medjumurje. Ker so se pri kopanju našle pod zidovjem v globočini slabo izdelane in žgane črepinje, se slutiti, da so si Rimljani postavili tukaj svoj tabor na mestu, kjer je stala naselbina od njih premaganih prebivalcev. Par stoletij, posebno pa, dokler je bila Drava prava meja rimske države, je tvorila naselbina pri Središču važno točko za obrambo meje. Ko je moč Rimljanov padla, so njihovi sovražniki porušili in opustošili naselbino in nekaj stoletij pozneje, najbrž v 6

do 9 stoletju, so si novi prebivalci — Slovenci omislili tukaj svoje grobišče. Kjer je bila zemlja preplitva, so tlak pretrgali toliko, da so mrličji lahko notri dejali. Gotovo niso vedeli, da je tukaj gospodoval Rimljan, sicer bi se — kakor pri Hajdini — tega zidovja izogibali.

Tako nahajamo na srediških tleh sledove kulture dveh tisočletij. »Zgod. društvo« in trg imata lepo nalogo, da dasta preiskati tudi zemljišče okrog teh izkopin, kjer je vse polno opeke in zidovja; tudi na gradišču bi morebiti zasledili ostanke rimskih utrd.

Iz Weiza. Dne 7. decembra sem izročil na tukajšnji pošti nakaznico, ki pa sem jo, kakor je dolžnost vsacega Slovenca, izpolnil v slovenščini. Poštna upraviteljica se je v naglici podpisala, ne da bi poprej opazila, da je nakaznica slovenska. Ko opazi, da je v slovenščini pisana, prečrta svoj podpis in vrže nakaznico nazaj z opazko »da je slovenska«. Njej se namreč ni zljubilo pogledati v knjigo, v katerej ima pisano v več jezikih, še-le z grožnjo, da pošljem nakaznico slovenskim poslancem, je sprejela prečrtano nakaznico nazaj.

Slovenci! Krepko se morate potegniti za svoje pravice! Tudi v nemških krajih. Grajati pa moramo, zakaj poštno ravnateljstvo ne olajša svojim uslužbenecem službe in knjige, katera je pisana v več jezikih, tudi v slov. ne izpolni.

Mislino, da pride na Štajerskem in Avstrijskem sploh več prometa v slovenščini kot pa v švedskem, francoskem ali španskem jeziku.

Slovenska mladina, ki potuješ v tuje kraje, ne sramuj se svojega jezika, kar sem že sam opazil. Mnogo jih še slovenski govoriti noče, nemški ne zna dobro, potem pa tlači nemščino in slovenščino skupaj, da ga nihče ne razume. Tako dela sramoto svojemu jeziku in narodu. Če se boš ti sramoval svojega jezika, potem te tudi drugi ne bodo spoštovali.

»Kdor zaničuje se sam

Podlaga je tujčevi peti.«

L. B.

D o s t a v e k u r e d n i š t v a: Dopis tega priprostega moža bodi nam v vzgled, kako se moramo zavedati svojih pravic tudi v tujini. Spoštovanje in čast takemu odločnemu in zavednemu možu! Vsi ga posnemajmo!

Iz Ptuja. Nedavno sem imel opravka v Moškanjcih. Ko pridem na ptujski kolodvor ter zahtevam slovensko: vozni listek v Moškanjce tja in nazaj, me uradnik, trdi N e m e c, ni razumel. Vprašal je nekega poduradnika, kaj pomeni to, v Moškanjce tja in nazaj, na kar mu oni odgovori, »nach Moschganzen hin und retour«. Nato pride uradnik nazaj, da mi vozni listek in vpraša: »Verstehen Sie nicht deutsch«, na moj odgovor, da ne, mi odgovori: »traurig für Sie«. Jaz sem se mu samo smejal ter mislil, čakaj bova se že snidla, ter povrh mislil ali ni za njega še bolj žalostno, da ne zna slovenski. Kolikokrat je že »N o v i S l o v e n s k i Š t a j e r c« zahteval od Južne železnice, naj nam pošlje slovenščine zmožne uradnike, ali ista je gluha. Na postajnem poslopju je samo nemški napis »Pettau« seveda Ptuj nihče ne razume! Tudi »izhod« nihče ne zastopi, naj bo samo nemški »Ausgang«

itd. Po časnikih se je že nešteto krat naglašalo, naj bodo slovenski zastopniki vsaj v čisto narodnih zadevah složni, naj pustijo vsaj tukaj strankarstvo in osebno napadanje. Ali imajo gotovi ljudje časopisje samo zato, da napadajo zaslužne in delavne može? Nima slovenski kmet dovolj zahtev in dovolj krvavih potreb, o katerih bi se lahko pisalo in govorilo? Ali ni dovolj tujerodnih pijavk, ki sesajo na našem narodnem telesu?

Ravnajmo se vendar po tem! Spoznavajmo resnični naš položaj. Odpravimo najprej grde pege iz našega narodnega ščita, pošteno delajmo za ljudstvo vsak po svoji zmožnosti, prepirljivce pa pustimo, naj govorijo sami s seboj kakor pijanci, mogoče se le stregnejo. Eden, ki mu strankarstvo ne ugaja.

Dopis od sv. Marka pri Ptuj. Čitajmo dobre slovenske časnike! Premnogokrat se sliši in čita o kakih ubojih, prepirih in tepežih ter o umorih itd., katere povzročajo slabi listi in časopisi stem, da surovo hujskajo, psujejo in blatijo vse pošteno, najbolj pa podivjajo tisti ljudje, ki vse te laži in obrekovanja verujejo in vse za dobro vzamejo.

Ti ljudje so od slovenske matere, zdaj pa so posnemali Judeža, ter izdali svoje ljudstvo in postali izdajalec in odpadnik slovenskega naroda ter navadno tudi naše vere. Takih je žalibog primeroma veliko.

Ako bi taki listi dobivali premije, tedaj bi dobil ptujski Ornigov »Štajerc« gotovo prvo premijo (pa saj jo itak dobiva od strani Prusov in ptujskih mestnih očetov ter nemškutarskih trgovcev), zato, ker tako pridno zabavlja črez vero, duhovnike in druge slovenske poštenjake ter blati sploh vse, kar mu v glavo pride, čeravno potem globe plačuje.

Torej prva in glavna reč je, da take slabe liste in časopise zavračamo in jih ne sprejemamo ter sploh ne čitamo. Kdor pa jih bere in odobrava, da se tepta naš jezik, se zaničuje sam.

Ako bomo čitali dobre slovenske liste in časopise, se po njih ravnali in izobraževali, ne bodo imeli in tudi ne bodo mogli naši nasprotniki nič opraviti pri nas, ako bomo opustili vse slabe liste in časnike.

Ornig in njegovi privrženci mislijo, da so visoki gospodje, pa so le vsled potrpljenja nas kmetov nekaj.

Sicer pa menda za ošabne pride čas, da se jim bo zlahka reklo, kakor se v svetem pismu bere: »Kdor se p o v i š u j e, b o p o n i ž a n, kdor se pa ponižuje, bo povišan!«

Listek.

Pavluša.

Na Ptujskem polju zapisala I. Recel in L. P.

»Kaj, konja bi vam rad kak potepuh ukradel? No, tega je treba prijeti in mu za večne čase vzeti veselje do tujih konj. Na tega potepuha sem res radoveden. Fanta, če hočeta, jaz bom stražil z vama. Imam tukaj izvrstno pijačo in vsakemu dam rad kakšno kupico, samo da primemo tistega tatu«. Hlapca sta pogledala sodček in občutila oba hudo žejo po dobri kapljici.

»Dobro, dobro! Le pojdite sem.« Odprla sta mu vrata, popotnik pa je dvignil sod in ga dejal v hlev. Tukaj zagleda še pet stražarjev, enega na osedlanem

belcu, štiri pa okoli njega, vsakega pri eni nogi, ki so imeli strogo povelje, da ne smejo odstopiti od konja.

»Bog z vami, ljubi moji!« pozdravi jih popotnik. Vsakemu je ponudil kupico vina, potem pa rekel, da je zelo truden. Hlapci mu takoj pokažejo kot, kjer se lahko vleže. Pavluša se vleže in zaspi na videz. Hlapci pa si ogleduje poželjivo sodček in si začno spet tihoma natakati, da jih popotnik ne sliši. Popotnik pa je mirno smrčal, Za uro je sodček skoro prazen, hlapci pa pijani, ko muhe. Jezdec se je komaj in komaj skolebal na sedlo nazaj, vratarja sta že dremala in kmalu so pospali vsi. Zdaj se začne Pavluša spet gibati, vstane in gre na svoje delo. Najpreje gre ven in si poišče nekaj močnih kolov. Onim štirim, ki so držali noge, porine vsakemu kol v roke, jezdecu pa privzdigne sedlo in mu ga podpre s 4 koli, belca pa si odžene iz hleva. Zunaj skoči nanj in zdirja po cesti domu.

Prišla je spet Pavluševa mati z mlekom v grad. Porogljivo jo vpraša grof, kje je sin.

»Aj, lepega belca si je gonil na kopanje in ga zdaj lepo gladi doma. Ne vem, kje ga je kupil.«

Grof prebledi, da bi mu bil Pavluša res belca ukradel, tega se ni nadejal. Saj je vendar imel močno stražo. Takoj hiti v hlev in najde vse, kakor je zapustil Pavluša. Hlapci so spali še vsi. Grofa popade jeza, da zgrabi za bič in zašvigne po stražarjih: »Tako se straži? Kje je konj?«

Hlapci se prebude, vratarja skočita naglo v strahu skoz vrata, jezdec pa paderaz sedla — lop! na gnoj, kakor bi ga vrgel iz nebes. Gospodar se mu je v jezi zasmel. Krasnega dragega konja mu je bilo neizrekljivo žal. Hlapce je obdelal vse z bičem in jih napodil iz službe.

Pavluša pa je imel belca, a grof mu od tega časa ni dajal nobenih nalog več. Niti videti ga ni hotel.

Za krono.

Zdravnik dr. Š. je pripovedoval:

Ko sem se naselil pred petnajstimi leti v Bukovici, najel sem si malo hišico in postal sosed nekega Tkalčeka. O Tkalčeku so pravili vsi, da je skopuh. Meni se je videl na prvi pogled dober gospodar. Imel je vedno snažen dvor, živina se mu je množila po sreči in vse je hodilo pri Tkalčevih zelo dobro. Mislim si: Tkalček je previden, skrben človek, zato ima nekaj in ljudje mu zavidajo. Postave pa Tkalček ni bil bogve kake. Držal se je ravno, kakor žrd, oči je imel ostre, bodeče, vedno nemirne, velika ušesa, dolg vrat z ogromnim goltancem. Govoril je nekako plašno.

Moja dekla je sušila perilo na palicah, ki jih je polagala križem na plote. Nekoč pa je po neprevidnosti porinila predaleč palico in je razbila v Tkalčevem kuhinjskem oknu dve šipi. Tkalček mi je naznanil po pastirju, kaj se je zgodilo. Dobro, rečem, dajte si popraviti, plačam pa jaz. Toda pozabil sem na to stvar. Tkalček sam se ni vsiljeval in se ni oglasil.

Nekoč pa pride, nekako za leto dni in pravi: »Zob mi ni prav po volji, gospod doktor. Treba bo železa!« Pogledal sem mu čeljust, imel je vso čeljust lepo v redu. Toda hotel je, naj preskusim zob. »Motite se, sosed, ta zob je celo dober in zdrav.« — »Pa me

boli!« pravi Tkalček. »Le ven z njim!« Nastavil sem klešče in izdrl zob. »Nič mu ni manjkalo, sosed. Zdi se mi, da vas bolijo zdravi zobje.« Tkalček pa si je izplahnil usta in plašno zamrkal rekoč:

»Krono zahtevate, gospod doktor«, za trganje zob? Kronosta veljali oni dve šipi, kateri je strla vaša dekla. Nisem vas hotel onegati, brez zamere — pa zdaj svasi kvit. Z Bogom!«

In odhajal je zadovoljen, da ima plačano škodo.

Nekateri ljudje so pač taki, da bi si dali za krajcar s svedrom vrtati v koleno, je končal zdravnik.

K. B. J.

Gospodarske vesti.

Gnojenje sadnega drevja.

Vsakemu gospodarju je gotovo znano, kake važnosti je gnojenje njiv; kajti brez gnojenja bi ne dobili nobenih pridelkov ali pa prav slabe. Vse premalo pa mislijo naši gospodarji na gnojenje drugih kultur.

Kako lepe dohodke bi ravno letos lahko imel ta ali oni posestnik od sadnega drevja, ako bi mu obrodilo! Res, da so nam v tem letu huda zima in drugi škodljivci uničili skoraj vse sadje že v prvem razvoju, vendar bi se lahko marsikateri gospodar z veseljem oziral na svoje drevje, ki bi mu dalo bogat pridelek, ako bi mu bil primerno pognojil.

Kakor zahteva živina za dobro rast in uspešen razvoj zadosti in dovolj tečne krme, ravno tako potrebuje tudi sadno drevje zadosti gnojilnih močij, da zamore dobro rasti in dajati bogate pridelke. Dandanes skoraj ne velja oni stari pregovor ki pravi: »Kjer imaš prostor, vsadi sadno drevo in imel boš bogate dohodke,« ampak v sedanjih razmerah bi bil bolj umesten sledeči pregovor: »Kjer je podnebje zato, tam vsadi sadno drevo in računaj že prej na gnoj!«

Ako se hočeš torej dragi sadjerejec prihodnjo jesen veseliti nad obilnim pridelkom sadja, poslušaj me in videl boš, da tvoj trud in tvoje delo ne bo zastonj.

Gnojenje sadnega drevja se vrši večinoma na jesen, tik pred zimo, ali pa tudi že v zimi, kar je odvisno od tega, s kakim gnojilom in na kak način se hoče drevju gnojiti.

Ako nimaš drugih gnojil na razpolago, vzemi navadni hlevski gnoj ter ga raztrosi na jesen pod drevjem okoli tako daleč od debela, kakor sega krona ali veje. Ravnotako ravnaj, ako vzameš namesto gnoja dober kompos. Snežnica bo v zimskem in v spomladnem času izpirala redilne snovi, ter jih odvajala v zemljo h koreninam. Na spomlad pa ostali gnoj lahko pograbiš ali pa ga tudi podkoplješ.

Če misliš gnojiti z gnojnico, jo lahko že sedaj poliješ ob deževnem vremenu pod drevjem. K enemu drevesu zlij 2—3 velike kangle in vsaki kangli dodaj po 1 pergišče pepela, da je gnojenje popolnejše. Z gnojnico zalivaš lahko tudi po snegu.

Končno lahko rabiš za gnojenje umetna gnojila, katere pa kaže raztrositi in podkopati.

Ako imaš že staro drevje, mu zelo ugodiš, ako mu pognojiš in ga ob enem pomladiš v podzemeljski kroni, torej v korenju. To pa storiš na sledeči način: Skoplji pod kapom krone torej tam, kjer še segajo zadnje, najdaljše veje okoli drevesa jarek kakih 60 cm širok in tako globok. V jarek natlači gnoj ali komposta in vrhu pa zemlje. S tem da si kopal jarek, presekali si veliko korenin in se zaženejo na koncu veliko malih koreninic, ki srkajo hrano, ter na ta način podpirajo drevje v boljši bujnejši rasti. Ta način je gotovo najdražji, a pri vsem tem pa tudi najpriporočljivejši, ker ima veliko koristi.

Vsekakor pa gnoji vsaj z gnojnico. Pomni, da se močnega drevesa ne prime tako lahko bolezen, ne more ga uničiti tako popolnoma tudi golazen!

Ekonom —k.

Razne vesti.

Pet železnic druga nad drugo. Marsikateri naših bralcev je že videl, da imajo v večjih mestih poulične železnice, katere goni navadno električna moč. V svetovnih mestih London, Paris in Novi Jork pa to ne zadostuje, ker se vozi veliko preveč ljudi, zato so začeli graditi železnice nad hišami in tudi pod zemljo. Tako so v Parizu na nekem gledališkem trgu že tri železnice ena nad drugo. No, v Ameriki v Novem Jorku so pa Parižane že prekosili. Tam gradijo sedaj železnico, ki bo kot šesta na nekem trgu križala ostalih pet. Ena železnica že vozi nad hišnimi strehami, druga na tleh, tri pa pod zemljo. Zadnja je 16 metrov globoko pod cesto.

Nove vrste velikanskih hiš bodo začeli zidati v Ameriki. Iz jekla napravijo belo ogrodje večnadstropne hiše ter jih potem popolnoma zlijejo iz cementa. Veščaki trdijo, da bodo take hiše bolj močne in bolj trpežne, kakor katere koli druge. Lesa in opeke torej ne bodo več potrebovali. Pri strašnem potresu v ameriškem mestu St. Francisko so namreč opazili, da so se cementna tla in stene najbolj ohranile.

Nekako podobno stavijo svoje koče na Hrvaškem ob štajerski meji reveži. Napravijo priprosto ogrodje, opletejo ga z vrbovjem in omažejo vse z ilovico. Na ta način prihranijo drag les. Seveda take hiše niso tako trpežne, kakor bodo ameriške, ki so iz jekla in cementa.

Madžarska nestrpnost ne pozna mase. Hrvatom so vsilili za bana nekega nezmožnega in Hrvatom sovražnega Rakočaja, ker pa ga hrvatski poslanci niso hoteli priznati kot bana, razpuščen je bil na predlog madžarskega ministrskega predsednika hrvatski sabor v Zagrebu. Namesto, da bi zapodili človeka, do katerega nima zaupanja niti eden pravi Hrvat, razpustili so zbor. Pa ne bo pomagalo, kajti hrvatski narod se gospodstvaželnim, puhlim Madžarom nikdar ne uklone.

Stranka „Krščanska kmetska zveza“, ki ima več deželnozborskih poslancev pod vodstvom barona Rokitskega, je imela 15. decembra v Gradcu velik shod, kjer je sklenila, da se preustroji in spremeni tudi svoje ime. Imenovala se bo: Agrarna stranka. Stranka je sklenila na svojem ustanovnem shodu oster ugovor proti avstroogrski nagodbi ter jo obsodila kot štajerskim kmetom škodljivo.

Ze tretjega kočijaža so ubili v Trstu to leto in sicer v nedeljo, dne 15. t. m. Izvoščeki ali kočijaži so že tako prestrašeni, da se bojijo skoro že vsacega popotnika. Nekoč je med vožnjo potipal nek gospod izvoščeka po rami, da bi mu povedal, naj vozi v drugo ulico, izvošček pa spusti bič in vaje in skoči z voza ter beži par korakov. Šele potem se plaho ozre za svojim konjem in kočijo. Začuden gospod mu je potem dopovedal, da ga ni mislil menda umoriti, ampak mu le dati nov ukaz.

Miklavž v Ameriki. Glavni poštni ravnatelj v Severnoamerikanskih državah je ukazal vsem poštam, naj pisma otrok, naslovljena na sv. Miklavža, pošljejo dobrodelnim društvom. Vsako leto je bilo do 100.000 takih pisem, katerih pošta ni znala dostaviti. Sedaj so našli Miklavža!

Velik vihar na morju je divjal med Francosko in Agleško v takoiimenovanem »Rokavnem zalivu« in v Severnem morju. Razbilo in potopilo ter poškodovalo se je več ladij in z njimi mornarjev.

Koliko papirja se porabi na leto. Povprečno se porabi na celi zemlji na leto 51 milijonov in 70 tisoč stotov ali centov papirja. Največ se ga porabi v Ame-

riki, namreč 20 in pol mil. stotov. Potem v Nemčiji 8 in pol mil., na Angleškem 5 in ena petina mil., na Francoskem skoro 4 mil., na Avstrijskem 3 mil. 140 tisoč in v Italiji 2 mil. in 400 tisoč stotov. Ostalo se porabi v drugih državah. V mnogih krajih sadijo naša gozdove, da bodo iz lesa delali papir, kajti že sedaj lesa primanjkuje. Če računamo, da nosi en železniški voz 10.000 kg ali 100 stotov, potem bi rabili 510 tisoč vagonov, da bi ta papir naenkrat pripeljali.

Zanimivo iz življenja in vladanja umrlega švedskega kralja je to, da skozi celi čas ni bilo niti ene tožbe zaradi »žaljenja Veličanstva«. Kako drugače se pa postopa v tem v drugih državah!

Listi prinašajo o umrlem kralju, ki je občeval najraje z učenjaki in umetniki ter priprostim ljudstvom, razne mične dogodbe. Tako sta si hotela ogledati dva Angleža kraljevi grad v Stokholmu. Naletela sta na kralja Oskarja, ne da bi to vedela in ta ju je vodil po vseh dvoranih ter jima vse natanko razložil. Ko se mislijo ločiti, išče eden denar, da bi spremljevalcu dal za trud napitnino, drugi pa tačas pravi: »Vam pa je tukaj vse prav natanko znano.« »Gotovo, ker sem takorekoč — lastnik.« Prvi je na te besede prav hitro spravil spet napitnino. — Takih in enakih dogodbic je veliko. Vse kažejo, kako malo je cenil kralj Oskar prazen blišč.

Potopil se je francoski parobrod »Anglais« in z njim je utonilo vseh 75 mož, ki so bili na njem.

V Rimu so bile pred kratkim večje demonstracije proti Avstriji. Torej ubogi Lahi še niso zadovoljni, da dobi tisoče in tisoče njihovih delavcev pri nas dela in zasluzka, še razgrajati je treba proti nam!

Na dopisnicah po najnovejši odredbi ne bo več pečata oddajne pošte. Naslov oddajalca mora torej biti pripisan, da se mu dopisnica lahko vrne, ako se ni mogla dostaviti.

V italijanskem mestu Palermo se je vnela neka zaloga dinamita. Razdejala je vsa bližnja poslopja. Do 100 mrtvih, pa tudi veliko ranjenih so izveкли iz razvalin.

Na Dunaju je v orožarni (Arsenalu) opeharil vojaško blagajno za 30.000 kron. Oblekel se je kot častnik računskega oddelka, pripeljal se v kočiji ter zahteval od drugega častnika ključke od blagajne. Prelahkovni častnik mu jih je brez pomisleka izročil, goljuf pa je šel in pobral denar.

390 milijonov izda letos Avstrija za svoje vojaštvo in nove vojaške naprave. Ljudje božji, mislite si, koliko davka je to samo eno leto in to gre tako neprenehoma naprej. Ali bi ne bilo pametneje, če bi že vendar enkrat države nehale s tem oboroževanjem ter obrnile te ogromne svote v blagor svojih narodov?

Vsako ponarejanje kaznivo
Edino pristen je

THIERRYJEV BALZAM

z zeleno varstveno znamko z
num. 12 majhnih ali 6 dvoj-
natih steklenic ali velika spe-
cialna steklenica s patentnim za-
klopom K 6.

Thierryjevo centifolijsko

mazilo

za vse, še tako stare rane, vnetja,
poškodbe itd. z lončka K 3-60.

Pošilja se samo po povzetju ali
denar naprej.

Te dve domači zdravili ste kot
najboljši splošno znani in sta

roslavni.

Naslavlja naj se na

lekarnarja A. Thierry v Pregradi

pri Rogatski Slatini.

Zaloge po skoro vseh lekarnah,
Kujnice s tisoči izvornih za-
hvalnih pism zastoj in poš-
tine ne prosto.

Postavno zavarovano.

Edin pristen balzam

lekarna »Angela vartha«

A. THIERRY

v Pregradi pri Rogatski

Slatini.

Slovinci in Slovenke,
podpirajte družbo
Sv. Cirila in Metoda!

Posojilnica v Celju

v lastni hiši „Narodni dom“

Posojilnica v Celju
ki je bila leta 1881 z
neomejeno zavezo usta-
novljena, šteje sedaj nad
4200 zadrušnikov, kateri
imajo vsega nad

88.000 K

vplačanih deležev ter ima
sedaj nad 6 milijonov K
hranilnih vlog in nad

330.000 kron

rezervnega zaklada.

Hranilne vloge
sprejema od vsakega, ako
tudi ni član zadruge ter
jih obrestuje po 4 1/4%,
posojilnica plačuje

rentni davek

sama, ne da bi ga od-
tegnila vlagatelj. Po-
sojila daje na osebni in
hipotekarni kredit proti
5 1/2% in 5% obresto-
vanju.

Posojilnica uraduje vsak dan od 9. do 12. ure
dopoldne razun nedelje in praznike.

Najnovejša iznajdba i

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

**Smekalovimi
brizgalnicami**

s 40% delavske sile pomanjšanim
ravnateljstvom nove sestave, koje od desne
in leve strani vlečejo in mečejo vodo. —
V vsakem položaju delujoče kretanje
brizgalnic nepotrebno.

R. A. Smekal

Zagreb

Skladišče vseh gasilnih pred-
metov, brizgalnic, cevi, čelad,
pasov, sekiric in gospodarskih
strojev ter motor-mlinov.

Izdelujem najmodernejše vse sokolske oprave.

Obročno odplačivanje. 140 odlikovanj.